

Språkrådet

Deres ref.

Vår ref.
22/00473-3

Dato
13.06.2022

Høring om fellesoffentlige begreper

Vi viser til Språkrådets høringsbrev om fellesoffentlige begreper av 16.februar 2022.

Etter forrige høringsrunde om fellesoffentlige begrep høsten 2020, ble bl.a. Brønnøysundregistrene invitert i avklaringsmøte, sammen med Statistisk Sentralbyrå og Direktoratet for økonomistyring. Alle hadde innspill i høringen til begrepet 'organisasjon' brukt i forslaget fra Språkrådet og Digitaliseringsdirektoratet. Brønnøysundregistrene deltok i flere arbeidsmøter i 2021. Der stilte vi ved flere anledninger spørsmål ved bruken av en slik modell med fellesoffentlige begrep. Vi ser behovet for at virksomheter bruker like begreper likt på tvers, men mener at det er de som eier begrepene som skal definere dem.

Eierskapet til virksomhetsbegrepet mener vi ligger hos Brønnøysundregistrene uavhengig av om de har registreringsrett i Enhetsregisteret eller ikke. Vi var derfor klare på at vi kunne endre definisjonen av virksomhet. Ny definisjon av begrepet vil da omfatte virksomheter som er registrert i Enhetsregisteret og virksomheter som ikke er det, uavhengig av om de har rett til registrering eller ikke. Vår motivasjon for å bli med på disse arbeidsmøtene var derfor å sikre en definisjon av begrepet virksomhet som er korrekt og forståelig for våre brukere. I tillegg var det viktig for oss at termen er den samme uavhengig av registreringsrett i Enhetsregisteret. Nivået over virksomhet i den opprinnelige modellen ble kalt organisasjon. Det ville medført en forvirring om hvilken term som skulle brukes fordi begrepene på de to nivåene har et overlappende meningsinnhold.

Uttrekk fra høringsnotat:

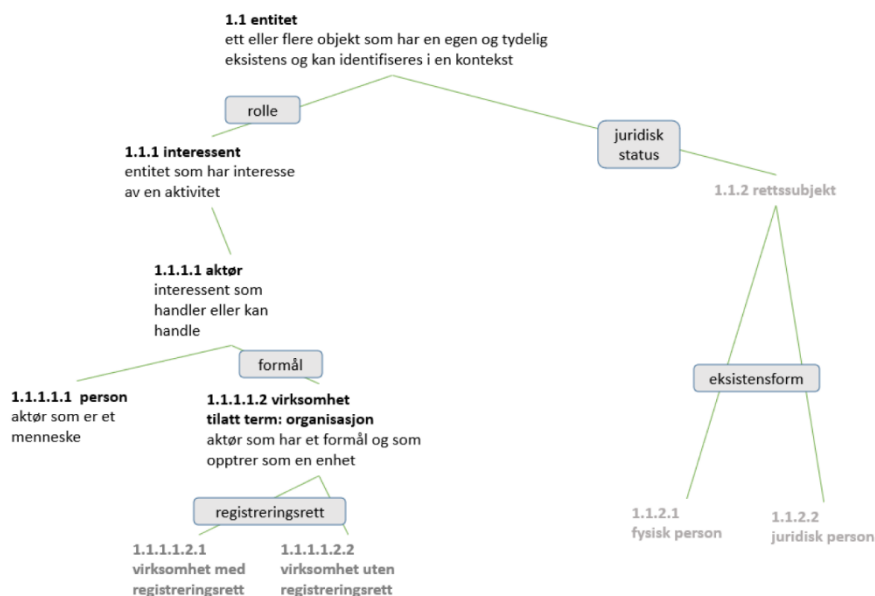

Brønnøysundregistrene

Postboks 900
8910 Brønnøysund
Organisasjonsnummer:
974 760 673

T: 75 00 75 00
E: firmapost@brreg.no
W: www.brreg.no

5.4.1. Begrepsdiagram for 'entitet' og underliggende begreper

Generelle merknader

Språkrådet skriver i sin høring at i arbeidet med deling av data og datasettbeskrivelser har det oppstått et behov for å utarbeide felles og omforente definisjoner av en del overordnede begreper, såkalte fellesoffentlige begreper. Brønnøysundregistrene stiller spørsmål til hvor dette behovet har oppstått. Ved deling av data er det viktig at hver virksomhet definerer sine begrep i sin kontekst. For eksempel bruker vi Kartverket sin definisjon av adresse da det er denne informasjonen vi gjenbraker.

Vi ser ikke at etablering av en toppontologi gir merverdi ved deling av data. Dette vil heller ikke medføre forenkling for våre brukere. Det som er viktig for oss er at informasjonen vi får/deler er beskrevet korrekt og forståelig, en slik toppontologi vil kun medføre at det er vanskeligere å sette seg inn i definisjonene ved at brukerne må lete seg fram til riktig overbegrep.

Vi ser ingen områder der vi kan bruke denne toppontologien, og ser ingen grunn til at disse begrepene skal ligge i Felles Datakatalog. Det er viktig for oss at virksomheten som eier informasjonen også eier begrepet som beskriver informasjonen. Ut over dette ønsker vi ikke at generelle begreper som ikke brukes i en kontekst skal defineres opp noe annet sted enn i ordbøker.

Bruken av begrepshierarki for å definere opp fellesoffentlige begreper blir kunstig og misvisende, da man låser definisjonen til ett overbegrep. I et hierarki blir det konstruert opp begreper og nivåer for å få hierarkiet til å henge sammen. Dette fører til mindre forståelse og den foreslåtte toppontologien virker dermed mot sin hensikt.

Det vi ønsker å jobbe for er å få mer felles bruk av like begreper på tvers. Vi må arbeide for at like begrep ikke har ulike termer. Dette kan oppnås ved at den som har eierskap til informasjonen definerer opp sine begrep som gjenbrukes av andre.

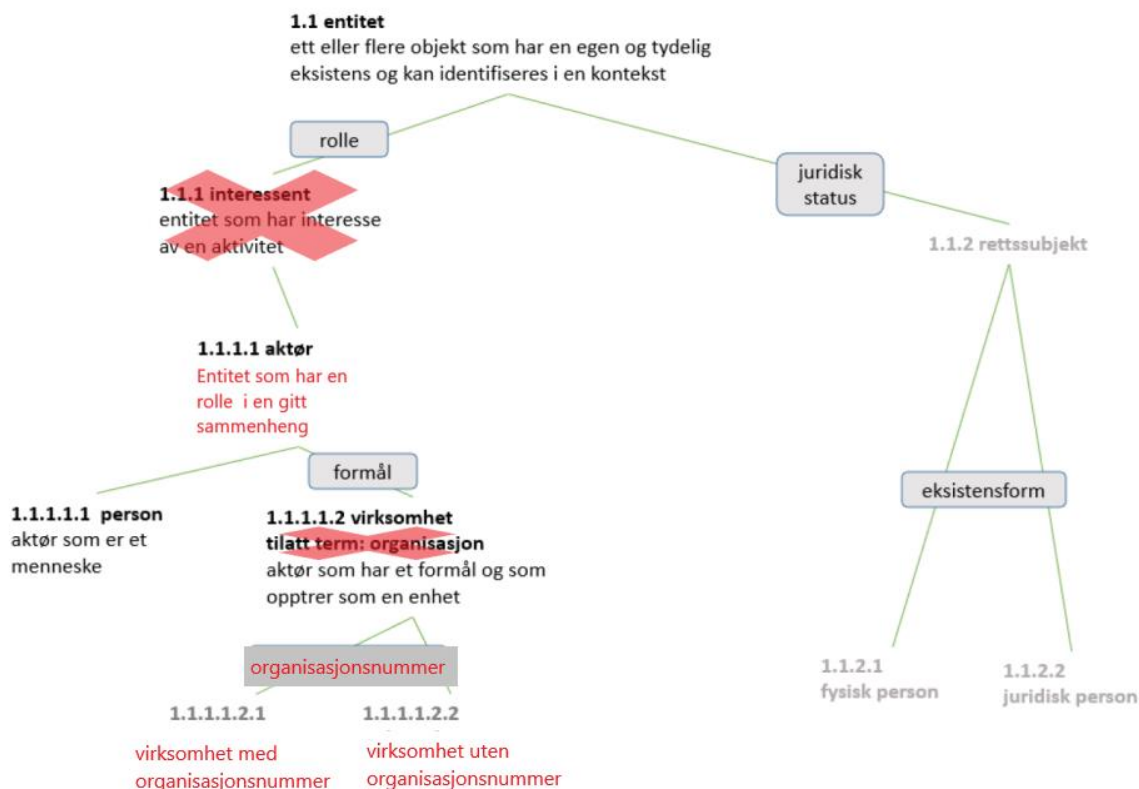
Hvis Språkrådet likevel ønsker å gå videre med dette arbeidet har vi innspill til den delen av modellen som berører oss mest, og som dermed vil påvirke våre brukere.

Eierskap

Vi ser Brønnøysundregistrene som den naturlige eier av begrepet virksomhet, uavhengig av om denne topontologien publiseres eller ikke. Vi foreslår derfor at Brønnøysundregistrene eier dette begrepet i Felles Datakatalog.

Våre forslag til endringer i modellen:

5.4.1. Begrepsdiagram for 'entitet' og underliggende begreper

Interessent

I vårt endringsforslag har vi fjernet "interessent" fra modellen. Vi tenker dette er et begrep som ikke passer inn i denne konteksten.

Aktør

Ved å fjerne interessent som overbegrep til aktør, vil stammen i definisjonen endres fra "interessent" til "entitet". Vi foreslår å endre definisjonen av aktør, til; 'entitet som har en rolle i en gitt sammenheng'. Årsaken til at vi foreslår å gå bort fra å bruke "handler eller kan handle", er at det er fullt mulig å være en aktør uten å handle. Dette perspektivet forsvinner litt fra definisjonen i formuleringen "kan handle". Dessuten ligger det ikke en klar mening i hva "handler og kan handle" faktisk innebærer og omfatter.

Brønnøysundregistrene har derfor et endringsforslag til resten av definisjonen av 'aktør' for at den skal fungere uavhengig av kontekst. Vi mener en aktør alltid vil opptre i en form for rolle. Rolle er et begrep som brukes på tvers, er allment forståelig og gir et visst meningsinnhold. Rolle er samtidig et inndelingskriterium under 'entitet'. Derfor mener vi vårt forslag til definisjon er mer meningsbærende og som også vil fungere i ulike kontekster.

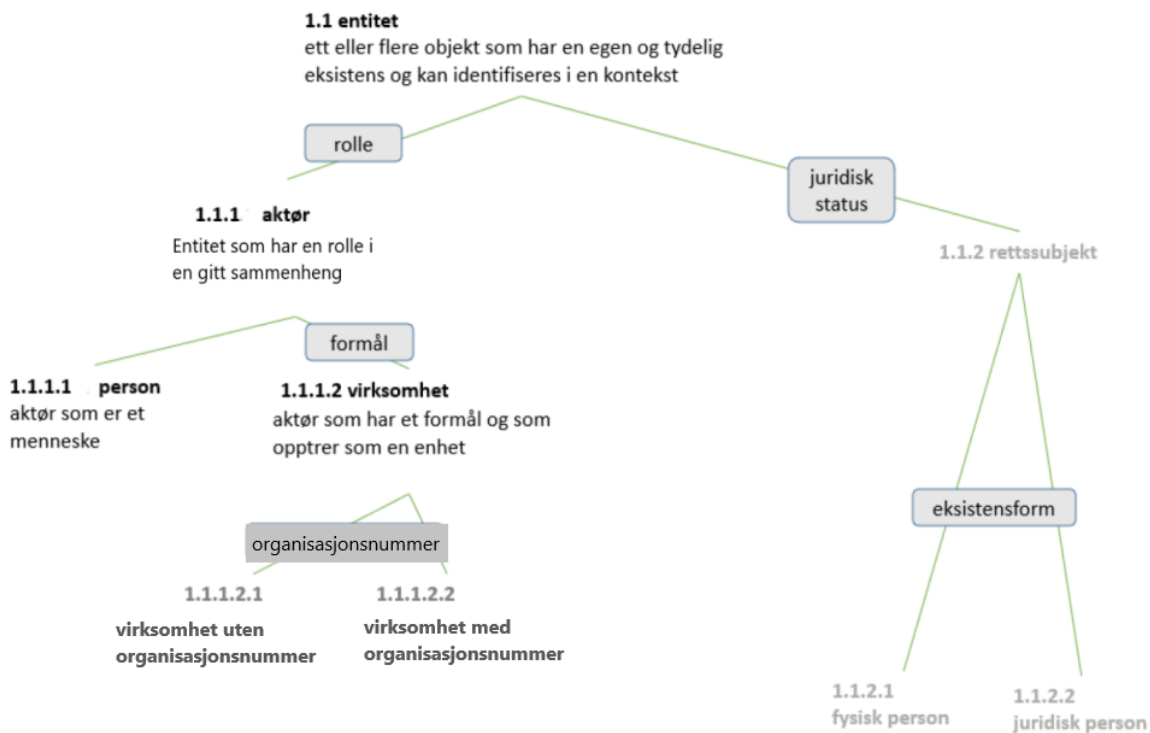
Alternative termer

Brønnøysundregistrene er ikke enige i at organisasjon skal være tillatt term for 'virksomhet'. Dette vil ikke bidra til å oppnå målet om lik bruk og forståelse på tvers i forvaltningen. Det kan medføre at våre brukere fortsatt vil bli møtt med ulike termer for samme begrep.

Organisasjonsnummer

På det laveste nivået i modellen i høringsnotatet skilles det mellom *med og uten registreringsrett*. Dette er et inndelingskriterium Brønnøysundregistrene ikke kommer til å bruke. Med en endring i definisjonen av virksomhet, vil det være mer naturlig og enklere for brukerne våre med et skille mellom registrerte og ikke registrerte virksomheter, angitt som *virksomheter med og uten organisasjonsnummer*. Kriteriet registreringsrett er krevende å beskrive/formidle og vil i de fleste sammenhenger kun ha en teoretisk interesse. Hvorvidt en virksomhet har organisasjonsnummer og derved er registrert i Enhetsregisteret, vil derimot ha stor betydning i svært mange sammenhenger.

5.4.1. Begrepsdiagram for 'entitet' og underliggende begreper

Vi bidrar gjerne i en dialog omkring de nevnte problemstillingene.

Med hilsen
Brønnøysundregistrene

Lars Peder Brekk
Direktør

David Norheim
Avdelingsdirektør Forretningsutvikling

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Saksbehandler: Dörthe Koerner

